

Plenum

Tisdag 3.4.2018 kl. 14.00—16.34

4. Lex Malm, lag om Helsingfors-Malms flygplats

Medborgarinitiativ MI 1/2017 rd

Utskottets betänkande KoUB 4/2018 rd

Andra behandlingen

Förste vice talman Mauri Pekkarinen: Ärende 4 på dagordningen presenteras för andra behandling. I första behandlingen instämde riksdagen i kommunikationsutskottets förslag att lagförslaget i medborgarinitiativet förkastas. Nu ska riksdagen besluta om riksdagens uttalande.

Debatt

15.23 **Mika Raatikainen ps:** Arvoisa puhemies! En puhu paljon, mutta koetan puhua asiaa. [Eero Heinäluoma: Kuten?] Valitettavasti Lex Malmi -kansalaisaloite koki nyrkkeilytermeillä niin sanotun teknisen tyrmäyksen. Siksi teen seuraavan lausumaehdotuksen: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy toimenpiteisiin korvaavien lentokenttätoimintojen turvaamiseksi pääkaupunkiseudulla hyvien yhteyksien päässä. Ilmailutoimintojen jatkuvuus Malmin lentokentällä on turvattava, kunnes korvaava, vastaavat toiminnallisuudet turvaava lentokenttä on valmistunut.” — Kiitos.

15.23 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa puhemies! Tässä tehdään peruuttamaton virhe. Sitä kadutaan vielä. Olen pettynyt ja surullinen.

15.24 **Leena Meri ps:** Arvoisa puhemies! Ensinnäkin totean, että kannatan edustaja Raatikaisen esittämää lausumalisäystä, joka poikkeaa siitä valiokunnan lausumasta, jossa myös edellytettiin lentokenttätoimien turvaamista, mutta me perussuomalaiset halusimme siihen nimenomaan, että se tulee tänne pääkaupunkiseudulle eikä siis minne tahansa ja että Malmin lentokentän toiminta on turvattava siihen saakka, kunnes tuo vastaava kenttä löytyy täältä pääkaupunkiseudulta.

Kävimme jo viimeksi tosi vilkkaan keskustelun tästä Malmin lentokentästä, ja toivon todellakin, että tätä historiallista aluetta ja erittäin tärkeää aluetta ei missään olosuhteissa rakennettaisi — ja hyviä päätöksiä kaikille, jotka kuuntelevat tätä nyt. Pidetään Malmin lentokenttä pystyssä.

15.25 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Raatikaisen lausumaehdotus hyväksytyksi tullessaan mielestäni täsmentäisi eduskunnan tahtotilaa. Nythän on niin, että liikenne- ja viestintävaliokunta kylläkin huomioi omassa mietinnössään nämä tarpeet, jotka liittyvät harrasteilmailuun, muuhun pienilmailuun, miehittämättömiin lennokkeihin ja niiden

Punkt i protokollet PR 28/2018 rd

tilatarpeisiin, lentokenttätarpeisiin, että niihin pitäisi olla korvaava kenttä käytettävissä, ja tämä on myös valtiovallan pitkäaikainen tahtotila ja toimintalinja. Mutta nyt kuitenkin erilaisista poliittisista paineista johtuen tämä valiokunnan ponsi — siitä huolimatta, että se on tarkoitukseltaan hyvä — on hieman vesittynyt jopa alkuperäisestä valtioneuvoston päätöksestä vuodelta 2014. Jos valtioneuvostoa ei veloitettaisi riittävän täsmällisesti toimimaan sen eteen, että kenttä löytyisi ennen Malmin kentän mahdollista lopettamista, niin aina on riski, että toimenpiteet käytännössä jäävät viipymään ja menevät sitä vaikeammiksi, mitä kauemmas ajassa mennään. Toivottavasti eduskunta tämän ponnen hyväksyy.

15.26 Pekka Puska kesk: Arvoisa puhemies! Kävimme viimeksi tästä asiasta todella hyvin laajan keskustelun, jossa tuli aika useasti esille se, että Helsingin kaupunki on tässä asiassa tekemässä hyvin tyhmän päätöksen.

Tämä lausuma on tietysti hyvä, mutta sillä edellytyksellä, että kaupunki ei ottaisi järkeä käteen ja muuttaisi päätöstä. Todella toivomme sitä, että tämä päätös vielä Helsingin kaupungin piirissä voisi muuttua.

15.26 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Malmin lentokenttä on tosi tärkeää työtä tehnyt, ja siihen liittyy myös paljon kulttuurihistoriallisia siteitä ja tunnesiteitä. Sen takia Malmin lentokentällä on paljon ystäviä ja moni on ollut huolissaan kentän kohtalosta.

Nyt kuitenkin tilanne on sellainen, että vastoin täällä eduskunnassa käytettyjä puheenvuoroja hallitus on jatkanut ja tehnyt tärkeitä päätöksiä ajamalla alas näitä Malmin lentokentän toimintoja valtion osalta. Eli tämän hallituksen aikana Rajavartiolaitos lopetti toimintansa täällä, samaten lennonjohtotoiminnot siellä on lopetettu. Helsingin kaupunki ei ole lentokenttäoperaattori, ei se voi ryhtyä pyörittämään tätä lentokenttää. Ja jos valtio ei käytä sitä kenttää, niin sen käyttömahdollisuudet ja käyttöasteet ovat todella alhaisia, ikävä kyllä.

Nyt kysymys kuuluu, että mitä tälle tehdään. Sen verran vielä muisti toimii, että satun muistamaan, että vuosi sitten, ennen kunnallisvaaleja, kävimme tätä asiaa koskevan keskustelun, ja muistissani on, että pääministeri poikkeuksellisesti otti osaa tämän asian käsittelyyn kansalaisaloitteen yhteydessä ja ilmoitti, että valtio on valmis aluevaihtoihin Helsingin kaupungin kanssa — valtio on valmis aluevaihtoihin. No, siitä meni kaksi tuntia, kun valtiovarainministeri tuli sanomaan julkisuuteen, ettei mistään tämmöisestä ole keskusteltu hallituksen sisällä. No, nyt on mennyt vuosi. Kysyin tuolla kaupungin konttuuris- sa käydessäni, että onko Helsingin kaupungille tehty tämmöistä vaihtotarjousta, ja joudun sanomaan tälle salille, arvoisat kollegat, että ei hallitus ole tehnyt mitään vaihtotarjouksia maakauppojen osalta, toisin kuin pääministeri täällä sanoi.

Minusta on merkitystä sillä, mitä täältä pöntöstä sanotaan, sanoi kuka tahansa, mutta aivan erityisesti, jos hallituksen ministerit esittävät eduskunnalle jonkun lausunnon. Jään nyt kysymään, tietääkö täällä kukaan tämän hallituksen toimista Malmin lentokentän osalta yhtään mitään ja mitä näille pääministerin lupaamille [Puhemies koputtaa] aluevaihtokau- poille on tapahtunut.

15.28 Pia Viitanen sd: Arvoisa puheenjohtaja! Oli hyvä, että edustaja Heinäluoma on kysynyt asiaa Helsingistä. Olen aika hämmästynyt tuosta vastauksesta, mikä on tullut, että mitään yhteydenottoja sitten ei ollut näiden maanvaihtojen osalta. Nimittäin myös minä osallistuin siihen keskusteluun, mikä tässä salissa käytiin jo runsas vuosi sitten. Siitä kui-

Punkt i protokollet PR 28/2018 rd

tenkin alkaa olla jo aikaa, se oli ennen kunnallisvaaleja, jolloin pääministeri toden totta otti vahvasti kantaa sen puolesta, että valtiolla on tahtoa, ja keskustallakin taisi olla ihan ryhmäpäätös siitä, että he ovat Malmin puolesta. [Eero Heinäluoma: Oliko se vaalipuhetta?] — Niin, juuri näin. Oliko se vaalipuhetta, kuului silloin kysymys ja epäilyämme. — Ja jo silloin, vuosi sitten, sanoimme, että meitä kiinnostaisi nyt tietää, mitä maan hallitus aikoo tehdä, kun tällainen viesti vahvasti annetaan pääministeripuolueesta.

Nyt sitten oli selvinnyt, että ei ole tehty niin sanotusti mitään, ja se on tietenkin, puhemies, hieman hankala asia, koska kuitenkin, jos ennen kunnallisvaaleja annetaan se kuva, että hallitus haluaa toimia, silloin tietenkin tässä olisi vuodessa ehtinyt jo paljon toimia sinne Helsinkiin päin, jotta tämä olemassa oleva tilanne muuttuisi. Jos kerran valtion tahtotila muuttuu, niin silloin pitää tehdä jotakin. Muistan edellisviikolta, kun kävimme täällä ensimmäisen keskustelun Malmista, että silloin muistelimme juuri näitä asioita ja kysyimme hallituspuolueilta ja hallitukselta, mitä on tehty, ja nyt sitten tiedämme ilmeisesti vastauksen, ainakin maanvaihtojen osalta: tälle asialle ei ole tehty yhtään mitään. Siksi toistan tämän saman kysymyksen hallituspuolueille: tiedätkö te nyt, mitä hallitus aikoo tehdä, ja edellyttäkö te nyt esimerkiksi keskustan pääministeri Sipilältä, että hän pysyy sanojensa takana, niiden sanojen, jotka sanottiin silloin reilu vuosi sitten?

15.30 Mirja Vehkaperä kesk: Arvoisa herra puhemies! Perustuslain edessä Suomen kunnilla ja kaupungeilla on suuri itsemääräämisoikeus, ja sitä ei eduskunnan pidä eikä tule mennä polkemaan. Ja tämän edessä me olemme nyt. On hyvin surullista, että Helsingin kaupunki ja Helsingin kaupungin päättäjät ovat kaikessa viisautessaan päättäneet, että Malmin lentokenttää tällaisenaan ei enää kehitetä eikä säilytetä. Olisi ollut hyvin toivottavaa, että Helsingin kaupunki ja päättäjät ja virkamiehet siellä olisivat tehneet toisenlaisen ratkaisun, nähneet tarpeen Malmin lentokentän toimintojen — hyvin laaja-alaisen toimintojen, kuten lentoturvallisuuden, huoltovarmuuden, harrasteilmailun, liikelentotoimintojen, älyliikenteen, tulevien miehittämättömien alusten ja kaikkien muiden vastaavien, tämän alueen — kehittämiseen kokonaisuudessaan.

Mutta kaupunki on tehnyt toisenlaisen ratkaisunsa, ja siksi luen oikeastaan aika hämmentyneenä nyt tätä uutta lausumaehdotusta, jonka edustaja Raatikainen tässä meille esiteli, että ”ilmailutoimintojen jatkuvuus Malmin lentokentällä on turvattu, kunnes korvaava, vastaavat toiminnallisuudet turvaava lentokenttä on valmistunut”. Tämähän pitäisi osoittaa Helsingin kaupungin virkamiehille, pormestarille tai ainakin luottamushenkilöille. Tämä sali on hieman väärä paikka, ja sen takia itse puollan hyvinkin voimakkaasti sitä, että hyväksymme liikenne- ja viestintävaliokunnassa yksimielisesti hyväksytyn mietinnön ja sen myötä lausuman — joka on myöskin aika vaikuttava — että ”eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy toimenpiteisiin [Puhemies koputtaa] korvaavien lentokenttätointojen turvaamiseksi”.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vastauspuheenvuorot edustajille Heinäluoma, Viitanen, Puska ja Kiuru. Sitten palataan puhujalistaan.

15.33 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Vehkaperä tässä voimakkaasti syyllisti tästä päätöksestä Helsingin kaupunkia. On kuitenkin syytä muistaa tapahtumien oikea kulku, ja se on se, että edellinen hallitus teki päätöksen, että valtio luopuu omista toiminnoistaan Malmin lentokentällä, ja sen jälkeen Helsingin kau-

Punkt i protokollet PR 28/2018 rd

punki totesi, että sen ei kannata pitää isoa aluetta huomattavassa vajaakäytössä vaan se kannattaa käyttää asumiskäyttöön, ja tältä pohjalta tehtiin kaava. Tämän jälkeen sitten oli kysymys, että muuttaako valtio toimintonsa, kun keskusta on nyt pääministeripuolue, kun täällä keskustalainen pääministeri oli käyttänyt jyrkän puheenvuoron, että ryhtytään aluevaihtoihin niin, että Helsinki saa riittävästi maata asuntorakentamiseen. No, nyt on selvinyt, että tällaisia vaihtoja ei ole, ei ole mitään käynnissä. Eli jos valtio tekisi päätökset, että se käyttää Malmin lentokenttää ja antaa asuntotuotantoon sopivaa maata kaupungille, niin uskon, että kaupunki on valmis tekemään uusia päätöksiä, niin kuin [Puhemies koputtaa] pormestari Vapaavuori on todennutkin.

15.34 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me puhumme nyt siitä tilanteesta, että pääministeri on antanut lupauksen ennen kunnallisvaaleja, että tämä Malmin lentokenttäasia on lähellä sydäntä ja se hoidetaan ja tullaan tarjoamaan kaupungille toimia, jotta tämä asia pystyttäisiin hoitamaan. Vuosi on kulunut, mitään ei ole tämän osalta tapahtunut.

Toistan sen mielestäni aika havainnollistavan lauseen, minkä edustaja Heinäluoma sanoi, että eihän Helsingin kaupunki ole mikään lentokenttäoperaattori, vaan tässä tapauksessahan, jos halutaan, että tämä tilanne muuttuu, nimenomaan hallituksen täytyy ryhtyä toimiin, täytyy tuoda Malmille toimintoja, mitä on vedetty pois, ja täytyy myös käydä siten neuvotteluja kaupungin kanssa.

Minusta on outoa kuulla, puhemies, ihan oikeasti, että tässä on kulunut vuosi näistä puheista ja näitä yhteydenottoja hallitukselta ei ole tullut. Se on tämän päivän uutinen.

15.35 Pekka Puska kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En todellakaan tiedä, minkälaisia keskusteluja mahdollisesti on käyty, mutta selvää on se, että Helsingissä keskusta on voimakkaasti ollut Malmin säilyttämisen kannalla ja myöskin keskustan eduskuntaryhmä yksimielisesti. Minusta on hyvä, että lentotoimintaa harjoittava pääministeri on tässä selvästi myöskin sanonut kantansa. Mutta kuten todettu, tämä on kunnallisen itsehallinnon asia, ja voidaan vain toivoa, että Helsingin kaupunki tässä muuttaisi kantaa. Sopimuksessahan tarvitaan kaksi osapuolta, ja minä en epäile hetkeäkään sitten sitä, etteivätkö hallitus ja pääministeri tulisi vahvasti mukaan, jos Helsingin kaupunki tässä jollakin tavalla liikahtaisi. Kyllä tämä nimenomaan on Helsingin kaupungin asia, ja kaupunki haluaa nimenomaan olla tällainen moderni eurooppalainen metropolipääkaupunki. Kaupungin tässä pitäisi liikkua.

15.36 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Minulla on varattuna varsinainen puheenvuoro, jätän varsinaisen päivän uutisen siihen. Haluan tässä minuutin puheenvuorossa korostaa turvallisuusnäkökulmia. Se uutinen, minkä tulen kohta kertomaan varsinaisessa puheenvuorossa, ei tietävästi ole tässä talossa vielä kenenkään tiedossa. [Eero Heinäluoma: Jaaha!] Se liittyy turvallisuuteen, turvallisuushäiriöihin, huoltovarmuuteen, tämän suuntaisiin asioihin ja siihen, mitä nyt Euroopassa tällä hetkellä ilmailun alalla tapahtuu. Siis juuri tällä hetkellä on joku tilanne päällä, josta me emme vielä tiedä oikeastaan juuri mitään. Mutta se liittyy turvallisuuteen ja on asia, joka varmasti puhuttaa meitä tulevinä päivinä. Palaan tähän asiaan seuraavassa puheenvuorossa.

Punkt i protokollet PR 28/2018 rd

15.37 **Suna Kymäläinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täytyy vielä kyllä tähän edustaja Puskan puheenvuoroon siltä osin puuttua, että tässä hyvin vahvasti syyllistetään Helsingin kaupunkia ja Helsingin kaupungin päättäjiä. Se on kyllä vähän surullista, kun nimenomaan pääministeri itse vuosi sitten tässä salissa otti vallan omiin käsiinsä. Tässä suora sitaatti: ”Tämä hallitus on valmis viemään tämän asian, pelastamaan Malmin lentokentän, jos löydämme Helsingin kaupungilta sopimuskumppanin siinä, että esimerkiksi maavaihdon kautta löydämme korvaavan alueen, tai jos me pystymme purkamaan tämän tehdyn sopimuksen. Tämä on tietenkin paljolti kiinni sitten myöskin uusista valituista Helsingin kaupunginvaltuutetuista.” Aika hyvä vaalipuhe on ollut tässä salissa. Sitten vuoden verran seisotellaan pöydillä tätä aloitetta ja nyt tuodaan vuosi ennen vaaleja, ikään kuin vähän helpompana ajankohtana, tämä asia tänne saliin jälleen keskusteltavaksi. Aika ikävää politikointia [Puhemies koputtaa] näin vakavalla asialla.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Siirrytään puhujalistaan.

15.38 **Antero Laukkanen kd:** Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin kannatan edustaja Raatikaisen tekemää lausumaehdotusta.

Totean tässä, että kun täällä aikaisemmin pääministeri antoi henkisen tukensa Malmin kentälle, oli se merkittävä kannanotto, vaikka jo silloin oli aistittavissa, ettei Lex Malmi kestä perustuslain läpivalaisua. Näin ollen se ei ole yhdenkään puolueen vika, että olemme tässä tilanteessa, vähiten pääministerin.

Aivan oikein, niin kuin täällä on nyt keskusteltu, katse kääntyy Helsingin päättäjiin, kääntyy nimenomaan siinä mielessä, syntyisikö tällainen aito kolmikanta valtio—Helsinki—hallitus-akselilla, jossa olisi riittävää tahtotilaa ja halukkuutta vielä käydä läpi tämä Malmin tilanne. Tätä olisin suosittelemassa Helsingille ja sitä, että Helsinki ja valtio olisivat tässä aktiivisia toimijoita.

Mielenkiintoiseksi tässä nyt jää se, aikooko Helsinki olla oikeasti Suomen pääkaupunki — sellainen, joka tunnistaa koko Suomen edun ja päättää käsitellä tämän Malmin lentokenttäasian uudestaan, koska se ei ole vain yksistään ja ainoastaan Helsingille merkittävä asia vaan se on koko Suomen kannalta merkittävä lentokenttä. Sillä on kiistaton oma paikkansa, sillä on historiallinen tausta, on arkkitehtoniset perustelut sen säilyttämiselle, joten kyllä jään odottamaan tätä Helsingin aloitetta. Pormestari Vapaavuori näyttää olevan erittäin ähräkkä monessa asiassa ja astuu esiin. Hän voisi astua tässäkin esiin ja ottaa aloitteen omiin käsiinsä.

15.40 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Tuntuu, että kaksintaistelu keskustan ja pormestari Vapaavuoren välillä saa erän 2. Sote on erä 1, ja nyt Malmi on osa 2.

Minun mielestäni, edustaja Laukkanen, te vaaditte nyt vääralta osapuolelta aktiivisuutta. Aktiivinen osapuoli on se, joka on itse halunnut tehdä toimia ja avannut pelin. Muistan, että pormestari Vapaavuori sanoi, että jos tulee sellainen keskustelukutsu, että Malmista keskustellaan, niin pormestari ei sitä kiistä vaan tarttuu siihen tilaisuuteen ja on valmis käymään keskustelua, jos se kutsu tulee pääministerin taholta. Tämä hallituskysymys on tullut nimenomaan siitä, että pääministeri on tehnyt tästä kysymyksen. Täytyy sanoa, vaikka se oli vaalipuhetta, että se koukku ei pitänyt, sillä keskustan kannatus ei ryöpsähtänyt tällä puheenvuorolla kuitenkaan Helsingissä sille tasolle, mitä ehkä ajateltiin puoluetöimistössä ja

Punkt i protokollet PR 28/2018 rd

pääministerin taholta, että sitä voitaisiin käyttää taktisesti hyväksi, että voisi sillä sitten edistää kunnallisvaalikampanjointia.

Mutta todettakoon se, mikä välihuudoissa ja muissa on tullut esille, että tämä on pitkäaikainen prosessi, jota yksikään hallitus ei sinällään pysty päättämään, ei edellinen hallitus eikä tämä hallitus. Ehkä liikenne- ja viestintävaliokunta olisi voinut omana asianaan tarttua tähän viime kaudella tai tällä kaudella jo ennen tätä kansalaisaloitetta niin, että olisimme olleet siinä aktiivisia ja huolehtimassa, että Helsinki tulee olemaan sellainen pääkaupunki, jossa on vaihtoehtoinen lentokenttä.

15.42 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä on nyt kysymys Lex Malmista ja kansalaisaloitteesta, ei siis yhdenkään puolueen aloitteesta, vaan Lex Malmista, jossa aloitteen tekijät ovat lähteneet siitä, että he ovat kääntyneet päättäjien puoleen niin korkealla taholla kuin se on mahdollista. Tähän eri puolueet ovat reagoineet eri tavalla. Edustaja Myllykoski, joskus voi ottaa lusikan kauniiseen käteen, kun huomaa, että joku asia on niin sanotusti menossa väärään suuntaan. Ja kyllä tässä Helsinki voi olla aloitteellinen, vaikka marssijärjestys jonkun muun mielestä voisi olla toinen. Asia on niin merkittävä, että tässä ei nyt kannattaisi nokitella, että kenelle se kuuluu, vaan nähdä tämä, että tämä on koko Suomen asia, tähän liittyy valtavasti erilaisia näkökulmia.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä debatin tässä vaiheessa ehdottomasti viimeinen vastauspuheenvuoro, edustaja Myllykan... koski. [Jari Myllykoski: Myllykangas!] — Anteeksi.

15.43 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Myllykangaskin tuntuu komialle. Se on vähän tasaisempi kuin koski. — Mutta täytyy nyt edustaja Laukka-selle vielä sanoa, että en minä sanonut missään vaiheessa, että tämä on yhden puolueen. Minä siteerasin pääministerin omia lausumia ja siihen lainasin sitä, että tämä vaalilupaus oli huono, koska se ei ainakaan satoa kantanut siellä.

Kansalaislakialoitteet ovat vasemmistoliiton kansanedustaja Jari Myllykoskelle erittäin tärkeitä ja kunnioitettavia, ja toivonkin, että tällä kaudella voisimme vielä päätyä siihen, että perustuslakivaliokunta käsittelisi tekemääni aloitetta, että kansalaislakialoite ei vaihdu eikä poistu, vaikka eduskunta vaihtuu, eli kansalaismielipide on niin kunnioitettava, että se ei saa olla vaalikausista riippuvainen.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja puhujalistaan.

15.44 Pauli Kiuru kok: Arvoisa herra puhemies! Eduskunnassa yksi pääteemoista, johon keskityn, kiteytyy sanaan ”turvallisuus”. Turvallisuus liittyy myös ilmailuun, se on yhteydessä huoltovarmuuteen, kansalliseen turvallisuuteen monelta eri näkökulmalta. Se, minkälainen järjestelmä on, minkälaiset väistösuunnitelmat ovat, kuinka tiukasti järjestelmät on ikään kuin ajettu yhteen paikkaan, on kriittinen tekijä.

Niin kuin tuossa debattipuheenvuorossani sanoin, tässä nyt on sellainen uutinen mahdollisesti tulossa, joka saattaa herättää keskustelua hyvinkin paljon tulevina päivinä Suomessa ja Euroopassa. Tieto on se, että Eurocontrolin lentotietoja käsittelevä järjestelmä on tällä hetkellä nurin. Se on punaisella koodilla, ja järjestelmät ja henkilöt ovat siirtyneet väistöasemiin. Eurocontrol on siis järjestö, monikansallinen järjestö, joka vastaa valtioi-

Punkt i protokollet PR 28/2018 rd

den välisistä lennonjohtopalveluista. Siihen kuuluvat käytännössä kaikki EU-maat. Ne ovat nyt väistötiloissa.

Sen alustavan tiedon mukaan, mikä minulla on, tällä hetkellä Suomi pystyy käsittelemään kaksi lentoa tunnissa. Tällä on tietysti suora yhteys siihen, ovatko meidän järjestelmämme yhdessä, onko ne hajautettu, missä määrin lennonjohtopalveluita pistetään yhteen, missä määrin lentokenttiä pistetään yhteen, kuinka paljon niitä väistämahdollisuuksia on.

Jokainen meistä tietää, että turvallisuusympäristö on muuttunut hyvin radikaalisti tässä viime vuosina. Hybridiuhat, kyberuhat, informaatiovaikuttaminen, Itämeren tilanne — sotaharjoitukset tälläkin hetkellä tai ihan tulevina päivinä Itämerellä tapahtuvat sellaisella tavalla, joka on aikaisempiin vuosiin nähden vierasta, lähellä toisen valtion aluevesirajoja.

Se, mikä tässä tällä hetkellä on uutinen, on, että nyt ensimmäiset englanninkieliset Eurocontrolin sivut ovat antaneet ensimmäiset lehdistötiedotteet asiasta, ja varmasti Suomen media seuraa, miten se vaikuttaa Suomeen, kysyy paikallisilta suomalaisilta viranomaisilta, mikä tämä on.

Tässä yhteydessä on yhtymäkohta Malmin kenttä -asiaan, joka nyt on hyvin pitkälle käsitelty ja siinä asennossa kuin on, mutta kun näitä asioita käsitellään, niin koskaan näissä asioissa ei voi sivuuttaa turvallisuusnäkökulmaa. Tämä on aivan keskeistä tässä. Jos me pistämme kaikki kriittiset tekijät yhteen paikkaan ja tapahtuu joku, on se sitten terroriteko tai ihan joku sähkönsyöttöhäiriö, niin vaikka siellä on varajärjestelmiä, vaikka siellä on koulutettua henkilökuntaa, vaikka siellä on suunnitelma B ja suunnitelma C, niin jos ne ovat yhdessä paikassa, ne riskit alkavat kumuloitumaan.

Kun esimerkiksi puhutaan ilmailusta ja ilmailuonnettomuuksista, tällainen riskien kumuloituminen otetaan aina huomioon. Voi olla, että keitetään yksi riskitekijä, voi olla, että keitetään kaksi, mutta kun niitä riskitekijöitä alkaa kumuloitumaan enemmän ja enemmän, niin jossain tulee se raja vastaan, että se toiminta ei ole enää turvallista vaan riskit muuttuvat todelliseksi ja tapahtuu jotakin, mitä ei toivota tapahtuvan.

Ilmailussa esimerkiksi huono sää on yksi riskitekijä, väsyminen on toinen riskitekijä, kiire on kolmas riskitekijä. Henkilökunnan kouluttamattomuus, uusi kalusto, toisilleen vieraat henkilöt, toisilleen liian tutut henkilöt, vieras lentokenttä, vieras lennonjohto, vieras toimintakulttuuri, tämänsuuntaiset asiat, kumuloivat niitä riskitekijöitä, jolloin onnettomuuksien vaara kasvaa.

Katsotaan, mitä tämä tämän päivän uutinen tuo tullessaan, ja toivotaan, että tilanne on viranomaisilla hallinnassa ja mitään suurempia ei tapahdu.

15.49 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa herra puhemies! Todellakin kysymyksessä on merkittävä kansalaisaloite, ja sinällään harmillisen jatkon on tämä käsittely saanut. Alkuun tämä oli kansalaisaloitteen tekijöitten kannalta niin lupaavassa vaiheessa, kun täällä pääministeri Sipilä ja ympäristöministeri Tiilikainen, keskustan eduskuntaryhmän puheenjohtaja Kaikkonen ja liikenne- ja viestintäministeri Berner pitivät hyvin lupaavia puheenvuoroja siitä, kuinka toiminnot Malmilla voidaan säilyttää.

No, sitten pitkän matkan, vuoden verran, kuljettuamme olemme lopulta yleisperusteluiltaan yksisivuisessa valiokunnan mietinnössä. Toimintoja on siirretty Malmin lentokentältä Helsinki-Vantaan lentokentälle jo useiden vuosien ajan, ja tosiaan tuossa julkisen talouden suunnitelmassa 2015—2018 linjattiin, että Malmin lentokenttä otetaan asuntokäyt-

Punkt i protokollet PR 28/2018 rd

töön ja että valtion toiminnot lopetetaan kenttäalueella mahdollisimman nopeasti, viimeistään vuoteen 2020 mennessä.

No, tässä vaiheessa, kun elämme vuotta 2018, kun tässä on vuosi oltu tekemättä mitään, ei olla otettu Helsingin kaupunkiin yhteyttä maanvaihtoista, kuten pääministeri Sipilä aiemmin oli luvannut, niin ollaan jo aikataulultaan mahdottomassa tehtävässä. Vuoteen 2020 on kovin vähän aikaa, kun puhutaan lentoliikenteen järjestämisestä tai lentokenttien mahdollisesta varustamisesta.

Mutta kuten me olemme valiokunnassa todenneet, korvaaville toiminnoille on todella suuri tarve ja näille erilaisille lentoliikennemuodoille ne täytyy välittömästi yrittää järjestää.

15.51 Ari Jalonen sin: Arvoisa puhemies! Tässä nyt hetken aikaa on saanut tutustua tähän Raatikaisen tekemään lausumaehdotukseen, ja sinänsä on niin kuin houkuttelevaa tarttua tuohon lausumaehdotukseen, koska edelleenkin olen sitä mieltä, että valiokunnan jäsenistöstä valtaosa on Malmin ystäviä ja haluaa kaikin keinoin turvata sen toiminnot, mutta kun katsoo tuota tarkemmin ja tietää, että politiikassa yksittäiset sanamuodot ja lauserakenteet ovat tärkeitä sen kokonaisuuden ja johtopäätelmän kannalta, niin tuo Raatikaisen lausumaehdotus on kirjoitettu hieman huonolla suomella, ja siitä jää epäselväksi, ollaanko siinä huolissaan varsinaisesta lentotoiminnasta, muun muassa siitä turvallisuudesta, mitä edustaja Kiuru sanoi, vai pelkästään lentokentästä. Sitten pitää ottaa vielä huomioon se tosiasia, mikä tässä äskenkin tuli, että siellä sopimukset ovat nyt sitten vuoteen 2019 loppuun asti voimassa, ja tässä Raatikaisen lausumaehdotuksessa sanotaan ”kunnes toinen lentokenttä on valmistunut” eli ollaan siitä lentokentästä huolissaan, ei niistä uusista palveluista ja toiminnoista, mitä valiokunta on nostanut. Ja kun esimerkiksi tiedetään, että Porvoon lähetyksillä on yksityinen lentokenttä rakenteilla ja toisessa suunnassa on Kiikalan kenttä, niin käytännössä tämä Raatikaisen lausumaehdotus voi vain kiihdyttää näiden kenttien rakentamista ja voi jopa hankaloittaa Malmin kentän toimintaa. Valiokunnan miehenä tämä kaikki on otettu huomioon.

15.53 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Tätä keskustelua Malmin lentokentän osalta on täällä paljon käyty ja käyty läpi tämä historiaosuus, mistä tässä on kysymys, itse asiassa 20 vuoden kehityksestä, jossa niin Helsingin kaupunki kuin valtio yhteisymmärryksessä ovat pyrkineet järjestämään asioita siten, että valtio on siirtänyt toimintoja Malmin lentokentältä pois ja sitten Helsingin kaupunki on sitä mukaa ottanut Malmin lentokenttää mukaan omiin suunnitteluihinsa, minne voivat sitten keskittää asuntorakentamista. Tämähän on tämä asia päähinänkuoressa.

Ja varmasti ihan ymmärrettävistä syistä nyt sitten kansalaisaloitteella yritetään tämä muuttaa ja turvata Malmin lentokentän toiminta. Eikä siinä mitään, kansalaisilla on oikeus kansalaisaloitteita tehdä, ja tämä talo sitten niitä käsittelee. Ja tässä mielestäni valiokunta on kyllä ansiokasta työtä tehnyt omassa mietinnössään, käynyt tämän asian perin pohjin läpi ja päätyntä siihen, että itse asiassa tämä aloite ei olisi mitenkään ongelmaton myöskään ihan perustuslaillisista syistä.

Mutta sitten se ehkä keskeisempi kysymys, mikä on noussut nimenomaan tämän päivän keskustelussa, on kyllä se käsienspesu, mitä tämän asian osalta varsinkin keskustapuolue on täällä nyt harrastanut, kun muistetaan kansalaisaloitteen lähetekeskustelu sieltä vuoden takaa, jossa pääministeri ja useampi muukin ministeri oli hirveästi sympatiseeraamassa tätä

Punkt i protokollet PR 28/2018 rd

asiaa ja lupasi tehdä oman osuutensa. No nyt me olemme kuulleet, että ei tässä mitään vaihtokauppakeskusteluja ole käyty. Ei siellä ole kukaan käynyt kaupungintalolla esittämässä audienssia, että voidaanko keskustella sitten maanvaihdesta valtion ja kaupungin välillä. Ei tätä ole tehty, vaikka näin annettiin ymmärtää vaalien alla. Ylipäänsä on vähän huonoa, jos tässä politiikassa mennään siihen, että ennen vaaleja puhutaan toista ja sitten vaalien jälkeen toimitaankin toisella tavalla. Tosin tästäkin on hallituspuolueilla ihan hyvät rekordit jo ihan sieltä 2015 vaaleista.

15.55 Markku Pakkanen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Valiokunta on todellakin omassa käsittelyssään huomionut tämän haasteellisen tilanteen tässä Malmin lentokenttätilanteessa. Siellä on paljon Malmin ystäviä, niin kuin täällä on monessa puheenvuorossa todettu.

Malmi herättää keskustelua hyvin laajalti Suomessa. Itse ihmettelen täällä sellaisia lausuntoja, ettei Helsinki pystyisi muun muassa omalta osaltaan ottamaan lentokenttätöimintää. Suomessa moni pienempi kaupunki, muun muassa Lappeenranta, on hyvinkin aktiivisesti mukana lentokenttätöiminnässä. Jos maan pääkaupunki haluaa metropolikaupungiksi, totta kai se haluaa olla mukana myös tällaisessa, jos vaan tahtoa ja halua Helsingillä riittää. Pormestari Vapaavuori omissa puheenvuoroissaan on hyvin selkeästi tuonut kuitenkin esiin, niin kuin täällä ovat Helsingin edustajatkin sanoneet, että Helsinki tarvitsee rakennusmaata ja käyttää sen siihen tarkoitukseen. Se on helsinkiläisten kuntapäätäjien käsissä, ja näin varmaan tulee tapahtumaan.

Hyvää täällä tässä keskustelussa on ollut, että täällä on rehellisesti todettu se, että edellinen hallitus tämän päätöksen teki. Nyt minun mielestäni Helsingin pitää olla se aloitteellinen osapuoli tässä, jos se haluaa luopua siitä rakennushankkeesta, niin ettei se tarjoa gryndereille tällaista mahtavan hyvää rakennusaluetta, vaan haluaa turvata Malmin lentokenttätöiminnan. Siksi mielestäni helsinkiläiset kuntapäätäjät ovat tässä ratkaisevassa asemassa.

15.57 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Kristillisdemokraatit ovat olleet johdonmukaisia niin Helsingin valtuustosalissa kuin myöskin tässä salissa, ja me haluaisimme säilyttää Malmin lentokentän ehdottomasti ilmailukäytössä. Sen merkitys tulevaisuudessa ilmailussa huoltovarmuuden kannalta ja myöskin sitten tällaisena yleisilmailutuki-kohtana on laajasti tunnustettu, puhumattakaan sitten Helsingin kaupungin vastuusta ja koko Suomen vastuusta kulttuuriperinnön säilyttämisessä myöskin ympäristöasiat huomioiden.

Maaperähän ei ole rakentamiseen mitenkään erityisen suotuisaa, ja täytyy sanoa, että tässä keskustelussa on harmittanut ajatus siitä, että se, että Malmi säilytetään ilmailukäytössä, merkitsisi sitä, että sille alueelle ei pystyisi rakentamaan ollenkaan. Sehän ei pidä paikkaansa. On esitetty selkeitä suunnitelmia siitä, että mikäli Malmi edelleenkin haluttaisiin pitää ilmailukäytössä, niin tuolle alueelle voitaisiin maltillisesti rakentaa. Sille voitaisiin rakentaa ehkä noin 5 000—10 000 asuntoa ihan tiivistämällä sitä asuinrakennuskantaa, mikä siellä alueella on, ja käyttämällä niitä reuna-alueita, joita ilmailukäyttö ei välttämättä kaikilta osin edellytä. Siinä mielessä tuntuu, että on hullua, että tätä ajatusta ei ole haluttu lähteä enemmälti tutkimaan ja miettimään, kun todellakin tiedetään, että maaperä ei ole soveltuva tällaiseen massiiviseen asuntogryndaukseen, mitä tuolle alueelle ollaan nytten tekemässä.

Punkt i protokollet PR 28/2018 rd

Niin kuin täällä joku hyvin sanoi, tässä asiassa on nähty monilta puolilta käsienväristä: niin on nähty, ja se on kyllä todella ikävää. Kuitenkin uskon, että sellaista yhteistä tahtotilaa tämän asian eteenpäinviemiseksi olisi löytynyt, mutta tuntuu, että kukaan ei halua nyt tässä vaiheessa enää ottaa vastuuta siitä, että tämä asia päästetään tällä tavalla tämän talon läpi ikään kuin muutoseikkoihin vedoten.

15.59 Joakim Strand r: Arvoisa puhemies! Personligen anser jag, förutom alla de säkerhetsaspekter som ledamot Kiuru väldigt bara var inne på, att Malms flygplats helt klart har en nationell betydelse även med tanke på mindre affärsflyg — liikentoja ajatellen — deras betydelse ökar.

Helsingin itse korostaa usein — ja joskus ja ehkä useinkin syystä — omaa kansallista merkitystään. Itse olen hieman yllättynyt siitä, ettei tässä nähdä tätä kansallista dimensioita. Minun mielestäni kunnan pääkaupunkiin ja kunnan metropoliin kuuluu tämäntyyppinen kenttä.

Hoppas det går att lösa på något sätt. Jag tycker ledamot Raatikainen har ett ganska bra förslag till uttalande som låter så här: ”Riksdagen förutsätter att statsrådet vidtar åtgärder för att säkerställa ersättande flygplatsfunktioner med goda förbindelser i huvudstadsregionen. Luftfartsfunktionerna vid Malms flygplats måste finnas kvar tills en ersättande flygplats med motsvarande funktioner har blivit klar.”

Jag hoppas i alla fall att man nu i Helsingfors skulle inse den nationella betydelsen och lösa den här frågan. Det behövs en sådan här flygplats.

16.00 Mirja Vehkaperä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Helsinki tarvitsee ja kaipaa, ja tulevaisuutta ajatellenkin on olennaista, että täällä olisi citylentokenttä, sellainen, joka pienilmailuun erityisesti sopisi ja passaisi. Minun täytyy itse sanoa se, että kun ministeri Berneriä olen kuunnellut rivienkin välistä tämän Lex Malmi -asian kohdalla, niin puhevälit ja neuvotteluyhteydet Helsingin kaupungin kanssa tässä asiassa ovat olleet olemassa ja ovat edelleenkin. Ei voi sanoa niin eikä väittää, ettei mitään ole tehty, etteikö asioista ole neuvoteltu, etteikö ole oltu yhteydessä, ja tämä on tullut myöskin meidän valiokunnan kuulemisessa esille.

Pidän tärkeänä sitä, että me keskustelisimme myöskin sen puolesta — kun haluaisimme säilyttää Malmin lentokentän ja nämä ilmailutoiminnot siellä — että mitä se tarkoittaa valtion intressistä ja näkökulmasta. Se ei ole vain mikään tahto tai ele tai hyvää hyvyttään toimimista, se tarkoittaa myös puhtaasti rahaa: mikä intressi meillä on pitää jonkun kaupungin pienlentokenttää pystyssä, kun moni maakuntakenttä huutaa myöskin varoja ja toimintojen perään myöskin sitä rahaa? Me tulemme varmaan tulevaisuudessakin puhumaan meidän lentoliikennepalveluverkostosta, että onko se nyt kattava, pitäisikö sen olla laajempi ja niin edelleen, ja sekin kaipaa sitä satsausta.

Mutta minä itse katson kyllä niin — vaikka Malmin lentokenttä palvelee hyvinkin koko Suomen tarpeita pienilmailun kannalta — että silti toivon ja haluan nähdä, että Helsingin kaupunki näkee metsän puilta ja tämän pienilmailun räjähdysmäisen kasvun tulevaisuudessa. Helsingin kokoisen kaupungin tulisi itse nyt [Puhemies koputtaa] panostaa siihen, että Malmin lentokenttä säilyisi.

Punkt i protokollet PR 28/2018 rd

16.02 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Edelleen totean — mitä tässä keskustelussa aiemmin muun muassa edustaja Puska kertoi, että mitä olemme täällä tienneetkin ja todenneet — että keskustan eduskuntaryhmä tuolloin, vuosi sitten, yksimielisesti oli Malmin kentän säilyttämisen puolesta. Me tiedämme, että pääministeri tuolloin oli aktiivinen asiassa ja käytti puheenvuoron, jossa hän kertoi, että valtio tulee toimimaan siihen suuntaan, että Malmin lentokenttä voi säilyä.

Nyt olemme odottaneet vuoden, ja valtio ei ole tehnyt toimia tämän puolesta. Täällä on aiemmin todettu, että valtio on kuitenkin tehnyt tietynlaista toimintojen alasajoa siellä Malmilla, lennonjohtotehtäviä ja Rajavartiolaitoksen tehtäviä on ajettu alas. Luonnollisesti, jos nämä vaalienaluspäteet nyt pitäisivät, tietenkin se edellyttäisi sitä, että sananmukaisesti valtiolta lähtisi keskustelualoite, keskusteluyhteys näistä asioista, mitä pääministeri lupasi ennen vaaleja. Siksi minusta on ihan oikein se, mitä edustaja Räsänen täällä äsken totesi terminologisesti, että aikamoista käsienpesua tässä nyt on keskustan toimesta liikkeellä.

Siksi, puhemies, minä vielä kerran sanon, että minä toivoisin nyt, että koska kuitenkin käytiin julkista keskustelua tällä areenalla tästä tärkeästä kansalaisaloitteesta, mitä pidän hyvänä — ja silloinkin kovasti kiitin ja olin sitä mieltä, että mielestäni aina kansalaisaloitteet täytyy käsitellä vakavasti täällä eduskunnassa — niin minä haluaisin sen keskustelun nimissä kuulla myös pääministeri Sipilän kommentit tähän asiaan. Minä haluaisin kuulla pääministeri Sipilän kommentit tähän asiaan, mutta niitä en ole kuullut.

16.04 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Todella kun muistellaan tämän kansalaisaloitteen lähetekeskustelua, niin harvoin on ollut tilanne, että ministeriaitiossa on kolme ministeriä ollut yhden kansalaisaloitteen lähetekeskustelussa, ja nyt kysymys kuuluu, että missä ne kolme ministeriä — ministeri Tiilikainen, ministeri Berner ja ministeri Sipilä — ovat tänään, kun tätä toista käsittelyä käydään. Missä ovat nyt ne puheet siitä, kuten pääministeri todella vuosi sitten totesi, että hallitus on valmis säilyttämään Malmin lentokentän? Miksei niitä puheita sitten täällä tänään kuulla, jos se tahto olisi aito?

Jos hallituksella todella olisi tahto Malmin lentokenttä pitää ilmailukäytössä, niin kyllä silloin maan hallitus olisi siirtänyt niitä toimintoja takaisin Malmille, joita sieltä ollaan pois otettu, liittyen näihin lennonjohdollisiin toimenpiteisiin tai esimerkiksi, jos mietitään vaikkapa Rajavartiolaitoksen ilmailutoimintaa. Jos hallituksella todella olisi aito tahto, niin kyllä jotain olisi varmaan tehty, ja kun mitään nyt ei ole tehty, niin herää tästä se epäily, että nämähän olivat vähän tämmöisiä perinteisiä vaalipuheita, eli kunnallisvaaleja ennen oli helppo lupailla kaikennäköistä, tehdä täällä kampanjaa, ja nyt sitten vaalien jälkeen ei tarvitse kuitenkaan tätä lunastaa.

Siinä vaiheessa, kun ollaan itse nostatettu odotukset aika korkealle, niin ei kyllä voi mennä helsinkiläisten kuntapäättäjien selän taakse piiloon, niin että se on nyt heidän asian, mitä tässä on tehty. Valtiolla on aina ollut mahdollisuus palauttaa Malmille toimintonsa, joita sieltä on pois otettu, mutta näin ei olla tehty. Tässä asiassa, arvoisa keskustapuohe, kannattaa kyllä katsoa peiliin.

16.06 Ben Zyskowitz kok: Arvoisa rouva puhemies! Seurasin keskustelua tuolla työhuoneessa, kun en ajatellut tähän keskusteluun osallistua, mutta tässä keskustelussa ovat vähän jääneet vastaamatta esimerkiksi edustaja Viitanen ja edustaja Joona Räsänen kysymykset siitä, kun silloin vuosi sitten lähetekeskustelussa pääministerin johdolla kolme keskus-

Punkt i protokollet PR 28/2018 rd

taministeriä liputti tämän kansalaisaloitteen hyväksymisen puolesta ja kun puheenjohtaja Kaikkonen tiesi kertoa, että keskustan eduskuntaryhmä on oikein ryhmäpäättöksen tehnyt tämän asian puolesta. Ilmaan on jäänyt ja vastaamatta on jäänyt kysymys siitä, olivatko nämä sellaisia perinteisiä vaalipuheita juuri kunnallisvaalien alla. Ja kun tämä kysymys on jäänyt ilmaan ja vastaamatta, niin minä voin vastata, että kyllä ne juuri sitä olivat. [Naurua]

16.07 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia edustaja Zyskoviczille tuosta vastauksesta, vaikka se nyt hieman saattaa minua tässä hymyilyttää ja puhettani vaikeuttaa.

Mutta edustaja Essayah toi esille tiedon siitä, että se on rakentamiseen osin jopa epäkel-poaa maata. Tämän kansalaislakialoitteen käsittelyssä, asiantuntijakuulemisessa, tuotiin esille, että Helsinki rakentaa tällä hetkellä asuntoalueita haasteellisemmalle maapohjalle. Tämä ei ole mitenkään poikkeuksellisen huonoa pääkaupunkiseutulaista ja helsinkiläistä rakennusmaapohjaa, vaan nyt tällä hetkellä rakennetaan huonommalle maapohjalle. Joten että ei tulisi sitä väärää kuvaa, että tämä nyt olisi poikkeuksellisen huonoa ja sen takia sin-ne ei pitäisi asuntorakentamista laajentaa, niin nimenomaan jo tällä hetkellä rakennetaan huonommalle maapohjalle, ja kaupunki on sen ratkaisunsa tehnyt ja yhdessä valtion kans-sa sopinut lentoliikennepalveluiden, Rajavartiolaitoksen lentotehtävien siirtämisestä sieltä Helsinki-Vantaalle ja sitten erään varuskunnan omaan kohteeseen.

16.09 Mirja Vehkaperä kesk: Arvoisa rouva puhemies! On tietysti hiukan kiusallista, että täällä viitataan ministereihin ja edustajiin, jotka eivät ole täällä paikalla, [Suna Kymäläisen välihuuto] enkä pysty heidän puolestansa sanomaan heidän mielipidettään asiaan, koska pääministerillä, niin kuin muillakin suomalaisilla ja ihmisillä, on oikeus omaan mie-lipiteeseensä, ja hän on sen sillä lailla painokkaasti täällä salissa myöskin sanonut.

Mutta kun valiokunnassa tätä asiaa, kansalaisaloite Lex Malmia, käsiteltiin, niin me pyysimme perustuslakivaliokunnan näkemyksen asiaan ja oma valiokuntamme sitten itse tähän substanssiin elikkä liikenteen puolen asiaan perehtyi, ja yksimielisesti totesimme, että tämä kansalaisaloite sinänsä ei ole perustuslain vastainen mutta itse se törmää siinä on-gelmatiikassaan kunnallisen itsehallinnon kanssa törmäyskurssille emmekä voi kävellä sen ylitse. Ja senpä takia itse tätä kansalaisaloitetta Lex Malmista ei pystytty eduskunnassa vie-mään eteenpäin, mutta lausuma on hyvin tiukka ja velvoittava valtioneuvostolle — niin pääministerille kuin kaikille muillekin ministereille. Kuten aikaisemmin sanoin, neuvottelevana ministerinä Anne Berner on latuja avannut, on keskustellut ja tulee keskustelemaan edelleenkin lentotoimintojen ja [Suna Kymäläisen välihuuto] pienilmailun Helsingin pään toimintojen turvaamiseksi tällä pääkaupunkiseudun alueella.

16.10 Eero Lehti kok: Arvoisa rouva puhemies! Olin kymmenkunta vuotta sellaisen yh-tiön hallituksessa, joka ensi vaiheessa korjasi ja huolsi lentokoneita Malmin lentoasemalla ja sittemmin Helsinki-Vantaan lentoasemalla.

Helsingin oma halu on ollut saattaa Malmin lentokentän alue asuntorakentamisen alueeksi, mitä olen suuresti ihmetellyt lähinnä sen takia, että jos Helsinki pystyy jotenkin ylläpitämään uskoa siihen, että se on kilpailukykyinen pääkonttorien sijoituspaikkana Tuk-holman, Kööpenhaminan, Pietarin ja mahdollisesti Tallinnan kanssa, niin pitää olla toinen lentoasema, johonka liikelento-, liikesuihkukoneet pystyvät ilman ajanvarausta käytännös-sä milloin tahansa tulemaan ympäri vuorokauden. Kansainväliset yhtiöt oikeastaan esittä-

Punkt i protokollet PR 28/2018 rd

vät tämän kriittisenä tekijänä, ja tällä hetkellä näyttää siltä, että Helsinki on luopumassa tästä. Tukholmassa on 100 pääkonttorista 90, Suomessa on ehkä 3, ja tämä tilanne on karsistymässä entistä huonompaan suuntaan.

Se on varmaan totta, että Helsinki rakentaa tällä hetkellä huonommalle maaperälle kuin Malmin suopohjainen on, mutta niillä alueilla, joilla se rakentaa huonommalle maaperälle, asunnon neliöhinta on kyllä sitten ihan toisenlainen, on Jätkäsaarta tai tämäntapaista, jossa meri näkyy. Tuntuu vähän siltä, että tämä on osaoptimointi, joka johtaa myös Helsingin kaupungin kannalta huonoon lopputulokseen. Se on johtanut jo nyt huonoon lopputulokseen monen muun kannalta.

16.12 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Mitä pitemmälle tämä keskustelu etenee ja mitä enemmän kuuntelen keskustan hätävarjelupuheenvuoroja, sen hämmästyneempi olen. Kiitos edustaja Zyskowiczille siitä, että hän vastasi täällä rehellisesti siihen kysymykseemme, että oliko kysymys vaalienaluspuheesta, ja edustaja Zyskowicz oli tullut siihen johtopäätökseen, että kyllä oli.

Mutta, puhemies, ihan oikeasti, kun täällä ennen vaaleja käsitellään tärkeää kansalaisaloitetta, täällä on kolme keskustan ministeriä mukaan lukien pääministeri vannomassa jatkoa Malmin kentälle. Sitten kuluu vuosi ja käymme samaa keskustelua ja täällä keskustan parista paheksutaan, että oppositio esimerkiksi ei saisi edes kysyä hallituksen kannan perään, koska nämä ministerit eivät ole paikalla. Olisiko kohtuullista olettaa, että nämä ministerit olisivat nyt samalla innolla paikalla tässä salissa kertomassa, mitä asian eteen on vuoden aikana tehty? Mielestäni se kuuluu normaaliin päiväjärjestykseen eduskunnassa, että hallituksen tulee nauttia eduskunnan luottamusta ja meillä on oikeus esittää täällä salissa hallitukselle kysymyksiä.

Täällä myös todettiin, että kyllähän pääministerillä silloin ennen vaaleja oli omaan mielipiteeseen oikeus. Kyllä, ja hänellä on muuten myös poikkeuksellinen valta toimia oman mielipiteensä mukaan, ja sehän on tässä kaikista hauskinta, tai ei hauskinta, kaukana siitä — en tiedä, hullunhauskaa, vai mitä tässä pitäisi sanoa — että hän ei ole vuoteen toteuttanut tätä poikkeuksellisen isoa valtaa toteuttaa omaa mielipidettään, minkä hän kuitenkin kertoi tälle salille ja Suomen kansalle ennen kunnallisvaaleja.

Ja vielä kolmanneksi, puhemies, täällä vahvistettiin tänään, ja ennen vaaleja keskustan eduskuntaryhmän puheenjohtaja Kaikkonen kertoi, että tämä on ryhmäpäätös. Eikö eduskuntaryhmällä nyt ole mitään sananvaltaa hallituksensa keskustaryhmään päin, kun täällä ei edes edellytetä, että hallitus nyt vastaisi omilla teoillaan niihin vaateisiin, mitä eduskuntaryhmä yksimielisesti tuolloin vuosi sitten vielä vaati?

16.14 Pekka Puska kesk: Arvoisa rouva puhemies! Minä olen kyllä aika hämmästyneenä tässä edustajien Räsänen ja Viitanen ja Kymäläinen puheenvuoroista, politisoinnista tässä asiassa, kun ollaan kaatamassa tätä asiaa, Helsingin kaupungin asiaa, hallituksen ja pääministerin päälle. Minä kirjasin edustaja Kymäläisen ensimmäisestä puheenvuorosta toivon mukaan aika tarkkaan, että pääministeri sanoi vuosi sitten, että hallitus on mukana, jos Helsinki on valmis tähän. [Suna Kymäläisen välihuuto — Pia Viitanen välihuuto] Mutta tällaista aloitteellisuutta ei ole Helsingin piirissä havaittu, ja asiahan on itsehallinnon perusteella Helsingin kaupungilla. Sieltä täytyy tulla aloite. En epäile hetkeäkään, etteivätkö hallitus ja pääministeri olisi valmiita neuvottelemaan positiivisesta ratkaisusta Malmin säilyttämiseksi, jos tällaista mahdollisuutta olisi. Käsitykseni on, että asiassa on ollut vuoropu-

Punkt i protokollet PR 28/2018 rd

helua, kuten edustaja Vehkaperä sanoi, mutta sitä en tietenkään voi todistaa. Tämä ei missään tapauksessa ole ollut vaalipuhetta vaan vilpitön halu turvata Malmin jatko useasta painavasta syystä. Malmin puolustajia on onneksi hyvin monessa puolueessa, [Pia Viitanen: Zyskowicz on eri mieltä!] ja viittaa myöskin esimerkiksi edustaja Lehden äskeiseen hyvään puheenvuoroon. Minusta riitelyn ja syyttelyn sijasta tässä tarvittaisiin yhteistyötä Malmin ja Helsingin citylentokentän turvaamiseksi.

Mitä tähän asuntoasiaan tulee, niin kannattaisi kiinnittää huomiota edustaja Essayah'n esittämään mahdollisuuteen siitä, että jossakin määrin voitaisiin tähän liittää myöskin asuntotuotantoa.

16.16 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Aivan niin kuin tässä kuulumme, täytyy sanoa, että harmittaa kovasti, että tätä mahdollisuutta nimenomaan tähän pienimuotoiseen asuntotuotannon lisäämiseen sillä alueella ei ole otettu tosissaan vaan, niin kuin täällä edustaja Myllykoski totesi, Helsingissä rakennetaan huonommallekin maaperälle. Se on todella kyllä sääli, jos rakennetaan. Edustaja Lehti kyllä hyvin sitten sanoi siitä, että miksi rakennetaan: on ilmeisesti sellaiset tuotto-odotukset vaikkapa niitten merinäköalojen ynnä muitten lisien suhteen, jolloinka sitten jopa päädytään rakentamaan heikommalle maaperälle. Pidemmän päälle varmasti tuollaisella suoperäisellä alueella rakentaminen saattaa osoittautua äärimmäisen kalliiksi ratkaisuksi, niin kuin on nähty eri puolilla Suomea sellaisilla alueilla, joilla on jouduttu jälkikäteen tekemään kalliita paalutusratkaisuja tai vastaavia.

Todellakin toivoisin, että edelleenkin oltaisiin valmiita siihen, että tuo alue säilytetään ilmailukäytössä ja lisätään sitä asuntotuotantoa se noin 5 000—10 000 asuntoa, mikä on katsottu, että tuota aluetta tiivistämällä, myöskin niitä tiettyjä reuna-alueita rakentamiskäyttöön ottamalla, voitaisiin tehdä, ja sitten tämä gryndereitten päiväuni jätettäisiin toteuttamatta. Siinä mielessä olisin toivonut, että tässä talossa oltaisiin voitu tehdä jotakin muuta kuin pestä kädet ja näihin muotoseikkoihin vetoamalla tästä asiasta livahtaa. Tässä kyllä täytyy sanoa, että siinä mielessä näiden kolmen ministerin osalta, jotka tässä lähetekeskustelussa olivat, olisi toivonut, että he olisivat täällä nyt olleet sitten vastaamassa näitä sanoista, mitä sen lähetekeskustelun aikana olivat tuomassa esille.

16.18 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Kyllä varmaan on niin, että silloin kun tällaisessa asiassa, mikä laajasti kiinnostaa, ministerit vielä nostavat ihmisten odotuksia sillä, että menevät lupaamaan jotain, on ihan oikeutettua, että kun sitten asia lähestyy päätöspistettään, niin täältä voidaan kysellä, mitäs tässä matkan varrella on tapahtunut — siitähän tässä on kysymys — jotta se läpivalaistaan ihmisille. Kun täällä kyselimme edustaja Viitasen kanssa, että olivatko nämä vuosi sitten nyt sitten ihan vain vaalipuheita, niin myös hallituksen omasta piiristä kyllä myönnettiin edustaja Zyskowiczin suulla, että ”kyllä, näin oli”, ja siltähän ne ovat näyttäneet.

Kun, edustaja Vehkaperä, tässä totesitte, että tätä asiaa nyt ei voida hoitaa, koska perustuslaki, niin eihän perustuslaki sitä estä, jos hallitus olisi esimerkiksi päättänyt siirtää toimintoja takaisin Malmille. Ei sitä perustuslaki estä. Perustuslaki kyllä estää sen, jos lähdetään tämmöistä yksittäistä kaavamuutosta sitten purkamaan yksittäisellä lainsäädännöllä. Se ei ole ongelmatonta. Mutta sitä ei mikään perustuslaki estä, että ne toiminnot, jotka Malmilta on aikaisemmin siirretty pois, voitaisiin siirtää takaisin, jos hallituksella olisi tahtoa, mutta tämmöistä tahtoa käsittääkseni ei ole. Tai kun tästä keskustan eduskuntaryhmä on

Punkt i protokollet PR 28/2018 rd

tehnyt yksimielisen päätöksen, että Malmin säilyttämisen puolesta ollaan, niin varmasti eduskuntaryhmällä on jonkunäköistä vipuvartta myös maan hallituksen toimintaan, esimerkiksi siinä, että oltaisiin sitten varattu ne määrärahat sille, että esimerkiksi Rajavartiolaitoksen kopteritoiminta vietäisiin takaisin Malmille. Ei tällaisia aloitteita kyllä tässä salissa ole nähty, ja siinä mielessä tulemme vain siihen loppupäätökseen, että kyllä, kysymys on käsienpesusta ja kysymys oli vuosi sitten aikamoisista vaalipuheista.

16.20 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Jatkaisin kyllä vielä samasta aiheesta, mistä edustaja Puska ja edustaja Vehkaperä tässä kovin pyrkivät vakuuttamaan, ettei tässä olisi ollut kysymys keskustan osalta niin sanotuista vaalipuheista. Kyllä se aika vahva vakuutus kansalaisaloitteen tekijöille on, jos koko keskustan eduskuntaryhmä tekee yksimielisen päätöksen olla pelastamassa Malmin lentokenttää ja sitten täällä tosiaan marssitetaan kaikki ministerit pitämään vakuuttavia puheenvuoroja, aina pääministeriä myöden. Onhan tämä nyt, hyvänä aika, kansalaisaloitteen tekijöille ja kansalaisaloitteen allekirjoittaneille aika ikävä lopputulema näitten kauniiden puheiden jälkeen ja sen jälkeen, kun ollaan sanottu, että... Te, edustaja Vehkaperä, puhuitte lintuperspektiivistä, siitä, että olette katsoneet Helsinkiä lintuperspektiivistä ja täällä olisi paljon viheralueita, joita voisi rakentamiseen tarjota ja niin poispäin, ja nyt kerrotte, että hallituspuolueista on sitenkin, teidän vakuutuksenne mukaisesti, oltu yhteydessä Helsingin kaupunkiin, vaikka täällä Helsingin kaupungin edustajat ovat sanoneet, että näin ei ole tapahtunut, mutta jos on tarjottu, niin kerrotteko, mistä niitä vaihtoehtoisia alueita on sitten Helsingille tarjottu, kun te tämmöistä tiedätte. Ja ehkä te voitte myös vastata siihen kysymykseen, että miksi tämän kansalaisaloitteen käsittely venyi näin pitkälle, vuoden päähän, miksi tämän piti maata pöydällä, miksi tähän ei reagoitu aiemmin — kun täällä nyt sitten on tullut kehitysideoita, että miten voitaisiin kehittää ja muuta, niin tässähän hukattiin yksi vuosi.

16.22 Eero Lehti kok: Arvoisa rouva puhemies! Olen seurannut tätä keskustelua ymmärtääkseni yli 30 vuotta. Alkuvaiheessa ympäristö koki lentoliikenteen häiritsevästä tekijänä, sen jälkeen lentokoneiden äänentaso on olennaisesti alentunut, ja tänä vuonna tulevat markkinoille ensimmäiset sähkökäyttöiset pienlentokoneet. Kehitys kulkee sähkökäyttöisyyden suuntaan rivakasti sitä mukaa, kun akkuteknologia kehittyy.

Lähin tiedossani oleva kenttähanke korvaamaan Malmia on Askolassa. Muitakin on tutkittu. Sipoon Boxissa on todettu sopiva maaperä, mutta maanomistajat eivät oikein tykkää. Mäntsälää on tutkittu. Kaikissa näissä Malmin kenttää kauempana olevissa on se huono puoli, että elinten siirrot ovat niille hankalia, ja niitäkin nämä pienlentokoneet käytännössä hoitavat.

Olisi todella syytä, että Uudenmaan liitto katsoisi tämän asian kokonaisuutena eikä vain kuntarajojen sisällä. Silloin kun Vuosaaren satamarata rakennettiin, se olisi pitänyt yhdistää suoraan sinne Kerava—Porvoo-radan puoliväliin, jolloin Sipoon alueesta olisi tullut selvästi, sanoisiko, junaliikenteen kannalta toimiva asuinalue. Tämä Malmin vaihtoehto on kyllä mielestäni lyhytnäköinen, ja hyvän kenttäpaikan löytäminen yhtä hyvältä paikalta kuin Malmi on käytännössä mahdotonta.

16.23 Pauli Kiuru kok: Arvoisa rouva puhemies! Tässä rupeaa kaikki olennainen olemaan sanottuna, mutta tästä turvallisuusasiasta kun itse puhun, niin eurocontrol.int kertoo, että nyt varajärjestelmät on saatu kohtuullisesti toimimaan. Aikaisemmin kerroin siis, että

Punkt i protokollet PR 28/2018 rd

Euroopan lennonjohtojärjestelmä on punaisella ja on siirrytty varajärjestelmiin. Tämä on vakava muistutus siitä, että tällainen virtuaalikahtennus ei välttämättä riitä, vaan tarvitaan ihan todellista kahtennusta poikkeuksellisiin tilanteisiin. Se saattaa tuntua vähän pöyryneen maalailulta seinille silloin, kun tilanne on kutakuinkin normaali. Lumisade ei ole mikään epänormaali tilanne, se on ennustettava tilanne. Näitä tapahtuu jatkuvasti, mutta paljon suurempia, vaikeasti ennustettavia asioita voi tapahtua. Meidän täytyy olla myös silloin valmiina, ja vaihtoehtoiset kentät ovat aika kaukana tästä Malmilta.

16.25 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! On kyllä erittäin helppo yhtyä edustaja Viitasen äsken esittämään näkemykseen siitä, että hallituksen ministerien ja erityisesti keskustan johtavien ministereiden olisi ollut erittäin hyvä olla paikalla kertomassa tänään täällä eduskunnassa, mitä he ovat aidosti tehneet kuluneen vuoden aikana saadakseen Helsingin kaupungin päättäjät neuvottelupöytään tai sitten vaihtoehtoisesti esimerkiksi siirtämään toimintoja takaisin Malmille, kuten edustaja Räsänen tässä äsken totesi. Onpa tällaista keskustelua sitten käyty tai ei, siis keskustelua ministerien ja Helsingin kaupungin päättäjien välillä, niin ainakaan mitään järin konkreettista ei ole saatu aikaiseksi huolimatta keskustan ministerien pontevista kannanotoista juuri ennen kuntavaaleja. Me hyvin muistamme tämän keskustan kannan. Myös edustaja Zyskiewicz epäili täällä äsken, että taisi olla kyse vain keskustan kuntavaalitempauksesta.

No, nyt valitettavasti näyttää siltä, että tämä Malmin kentän kohtalo on pian sinetöity. Mutta siksi perussuomalaisten edustaja Raatikainen on tehnyt tämän keskustelun aikana lausumaehdotuksen, jolla valtioneuvosto velvoitettaisiin turvaamaan ilmailutoimintojen jatkuva Malmin lentokentällä ainakin siihen asti, että vastaavat toiminnallisuudet turvaava lentokenttä valmistuisi. Tämähän on tärkeä koko Suomen kannalta myös turvallisuuskulmasta, minkä edustaja Kiuru toi tässä äsken tärkeänä asiana esille.

Arvoisa puhemies! Toivonkin, että myös keskustan eduskuntaryhmä voisi tulla tämän edustaja Raatikaisen lausumaehdotuksen taakse, kun sitä on jopa hallituskumppanin taholta tänään täällä salissa niinkin voimakkaasti arvosteltu.

16.27 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Ajattelin jo, että olen tästä puheenvuoroni käyttänyt, mutta tuosta äskeisestä puheenvuorosta tuli vielä mieleen se, että kun täällä aika paljon kuitenkin ovat edustajat kysyneet sen perään, että meillä olisi oikeus tietää nyt pääministerin kanta ja keskustaministerien kanta tähän asiaan, niin kyllä minusta voisi olla nyt kohtuullista, että keskusta esimerkiksi edellyttäisi eduskuntaryhmänä, kun teillä on kuitenkin tämä ryhmäpäätös asiasta ollut, että jossain vaiheessa myös pääministeri kertoisi, mitä hallitus on tehnyt ja mitä hän on tehnyt sen eteen, että nämä lupaukset, joita hän vaalien alla totesi, toteutuisivat. Mielestäni olisi hyvä todeta tämän keskustelun sävy tältä suhteelta ja nämä edustajien mielestäni aiheelliset kysymykset sen perään, mitä on tehty niiden puheiden katteeksi, joita silloin vuosi takaperin pääministeri antoi.

Riksdagen avslutade debatten och avbröt behandlingen av ärendet.